



לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה



לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: זיכוי הרבים

פרשת לך לך

בס"ד | גליון מס' 505

כיצד ניצח ראש ישיבה את אלוף השחמט?

ואת הנפש אשר עשו... (י"ב, ה')

הבה נאמץ את הכלי שנקרא 'זיכוי הרבים', בכל הכח ובמלאו העוצמה. יש מי שחושבים שהמשימה הזו כבידה עליהם, אך האמת היא שכולנו יכולים לקרב עוד יהודי, לפגוש מישהו ברחובה של עיר ולהציע לו שיעור יומי או שבועי, שיחה מרוממת על מצוה שהוא יכול לקיים, הזמנה לחוות שבת יהודית אמיתית. ונזכור, כי החיבור של יהודי שהוא מזכה את הרבים עם אביו שבשמים - הופך לחיבור כה אמיץ וחזק, עד שמילה שלו היא כמילה של בורא עולם, הבטחה שלו היא כיצואת מפיו של הקדוש ברוך הוא.

וגם אם כל אלו אינם בידינו, כולנו - יהודי מבוגר כאיש צעיר, מחנך כמו בחור, איש עמל כמו מרביץ תורה - כולנו יכולים לתת מילה טובה בראותנו ילד או נער צעיר שמתאמץ להתפלל בכוונה, ללמוד שעה עם בחור מתקשה, או לעודד את עוסקי מלאכת החסד. המילה הטובה שלנו יכולה לרומם, להעניק תמיכה ועידוד, לתת תחושה טובה שבקבוצתה ישאפו וגם יגיעו למעלה גבוהה וגדולה יותר.

בידינו גם הוות דוגמא אישית של קידוש שם שמים, ולגרום לכך שעוד יהודים ירצו לפעול כמונו, ללמוד כמונו, להתרומם כמונו. לחזק את הקשר שלהם לבוראם. כל אלו הם זיכוי הרבים אמיתי, שהבטחותיו עצומות ונדירות. כשיהודי מזכה יהודי אחר - זה כאילו הוא יצר אותו, ברא אותו, העניק משמעות חדשה לחייו. הבה נעשה זאת בכל הכח, ואז נזכה לברכת ה' צמודה ולמילוי כל היוצא מפינו לטובה ולברכה!

המנקה שהפך למגיד שיעור...

אהרן היה בחור צעיר, בעת שנשלח ללמוד בישיבה, בה התקשה מאוד לתפקד. אין לדעת מה הביא לתוצאה העצובה, אך בסופו של דבר, מצא את עצמו מחוץ לכותלי הישיבה. לא ארך זמן רב עד שמצא את החברים הלא נכונים בשכונת פאראקאוי שבניו יורק בה התגורר, ומשם ואילך הידרדרותו היתה בלתי נמנעת, עד ששייבה את שמו, את מלבושיו, ואת חזונו החיצוני. נראה כאילו שכח את מקורו, את החינוך שהוענק לו בילדותו, והתנהגותו כאחד הריקים, ה' ישמור.

אלא שבהיותו רחוק מהוריו, עול פרנסתו הוטל עליו, ולפיכך הוא חיפש עבודה. מודעה שהכריזה על ישיבה שמחפשת מנקה צדה את עיניו, והוא פנה לישיבה והציע את עצמו למשרת המנקה. הוא נקרא לראיון עבודה בחדרו של ראש הישיבה, שהבין מהשיחה כי הנער שלפניו אינו עוד אחד מהשכונה, אלא תלמיד ישיבה בעבר שהתרחק מהיהדות, ופנה אליו בנעימות:

'ראה נא, אהרן יקירי! מנקה כבר מצאנו, אך התפנתה דווקא משרה אחרת, שמתאימה לך בדיוק. משרת מגיד שיעור. יש כאן בישיבה קבוצה של יהודים מבוגרים שעושים את דרכם בעולמה של הגמרא לראשונה בחייהם, ואני זקוק למגיד שיעור עבורם. נראה לי שהתפקיד הזה הולם אותך, הלא כן?'

אהרן התנער מהרעיון, עיוות את פניו לשלילה. הוא? מגיד שיעור? והלא צורת אות לא קרא מזה זמן רב, והלא חזונו אינה לא כשל מגיד שיעור ולא כשל תלמיד, אלא רחוק מכך מאוד! שהוא ימשמש מגיד שיעור?!

השאיפה הנכספת ביותר הכמוסה בלבו של כל יהודי, היא להתקרב לאבי שבשמים, לחוש את קרבתו ולהתענג על זיוו. בכל יום ובכל שעה, ממוקדים מאמציו של יהודי בלעשות רצון בוראו, מתוך שאיפה להתקרב אליו, להידבק בו, לחוש את נוכחותו בחייו ולהתרפק על אהבתו.

כמה מרגש לגלות בדברי חז"ל תגלית דרמטית, משנה חשיבה ומכוננת חיים. האם יהודי יכול להידבק בבוראו עד רמה שהיוצא מפיו יהיה כיצוא מפיו של בורא עולם בכבודו ובעצמו? האם יכול ילוד אשה, בשר ודם מצוי, להגיע לדבקות כה גדולה באביו שבשמים, עד שיוכל להחליט, לגזור, ולקבוע גורלות בהבל פיו? הרי כשבורא עולם אומר משהו - כך קורה, 'ותגזר אומר - ויקם לך'. האם יכול אדם להגיע לדרגה כזו? האם מילים שלנו יכולות לפעול כמו אמירה של בורא עולם?!

התשובה היא שכן, וחז"ל מגלים את הנוסחה הסודית לכך, חושפים את הידיעה הנשגבה: אדם שמקרב יהודים אחרים, שפועל בכדי לרומם יהודים אחרים, יהודי

שמקדיש את חייו ומאוויו כדי להעניק חוויה רוחנית לאחרים, מי שמתמסר למען זיכוי הרבים בתורה, במצוות וביראת שמים - פעולותיו אלה הן מקפצת ענק, מנוף גבהים רב עוצמה, שהופך אותו לדבוק בבורא עולם ברמה עוצמתית וכבירה, עד שפיו - כפיו של בורא עולם, וככל היוצא מפיו - ייעשה!

לא יאומן כי יוספר, ולולא אלו דברי רבותינו - אין איש יכול לקחת אחריות על כזו תגלית יוצאת דופן. אבל זו בדיוק הבטחת בורא עולם האמורה בספר ירמיהו: 'אם תוציא יקר מזולל - כפי תהיה', שהיא הבטחה ברורה על כך שהקדשת מאמץ כדי לרומם יהודים, שמי שפועל כדי להוציא יוקר רוחני נכבד מיהודים שהם ברמה נמוכה באותה עת, אזי הופך פיו להיות כפיו של בורא עולם, וככל היוצא מפיו ייעשה.

כדי להבין את המשמעות, כדאי לעיין במסכת בבא מציעא על מעלתו של המזכה יהודי אחר: 'שאפילו הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה - מבטלה בשבילו! כלומר: בורא עולם גוזר גזירה, קשה, כואבת, מייסרת ועצובה ככל שתהיה, והנה בא לו יהודי שפועל כדי לרומם יהודים אחרים, וקורע את הגזירה - מבטל אותה לחלוטין. גזירתו של מזכה הרבים מתקיימת, דיברתו של היהודי שהעניק ליהודי אחר הזדמנות להתפלל כראוי, לברך בכוונה או לשמור שבת - מבטלת גזירת שמים!'

בפרשת השבוע, מתוודעים אנו לדמותו של גדול מזכי הרבים, אברהם אבינו, שקירב אנשים לבורא עולם, ועליו נאמר 'ואת הנפש אשר עשו בחרן' - כי נחשב לו הדבר כאילו 'עשה' ו'יצר' את אותם אנשים, כי הוא זה שהעניק את המימד הרוחני לחייהם, הוא שרומם אותם והעניק להם את הידיעה על רוממותו של הקדוש ברוך הוא, הוא כאילו ברא אותם מחדש!

דמותו והשראתו של אברהם אבינו, הן שעומדות ביסוד האנרגיה המפעמת בלב כולנו, לפעול ולעשות כדי לרומם את מצבו הרוחני של יהודי אחר, להעניק לו את הזכות לחוות טעמו של דף גמרא, סעיף הלכתי, או עונג שבתי מרומם. כי אנו מבינים שזה לא רק חסד עצום כלפי היהודי הזוכה בחוויה רוחנית בלתי נשכחת, אלא זה מה שמקרב אותנו לבוראו, ומעניק למעשינו מימד של יצירה חדשה, בריאת היהודי מחדש, ממש כך.

כח מופתית...

אחת מדמויות ההוד שהיו אות ומופת בדור הקודם, היה הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל. הוא התפרסם כגאון וכצדיק, ונודע גם בכח ברכותיו שהיו מתקיימות אחת לאחת. רבים באו אליו בעת מצוקה, וזכו לברכתו החמה שהביאה את ישועתם. פעם נשאל על כך: מנין לו לרב כח הברכה? מה מיוחד בכבוד הרב, עד שכלל היוצא מפיו ייעשה? במה זכה הרב למעלה יקרה זו?'

חי"ך הרב בענווה, והשיב: 'אין לי כל כח מיוחד, אלא זה - שרבים פונים אליי ומבקשים את עצתי וברכתי, ואני מנצל זאת לקרב אותם לבוראם ולרומם את נפשם. הואיל ואני זוכה לקרב יהודים לאביהם שבשמים - בכך אני זוכה שבורא עולם יקיים את כל היוצא מפיו, וככל אשר אני גוזר הוא מבצע, כי אני מקרב את בניו!'

דבריו אלו, המובאים בספר תולדותיו, מוכיחים עד היכן הדברים מגיעים, עד כמה כל אחד מאיתנו יכול, לו רק ירצה, להפוך לפועל ישועות בהבל פיו. מזכי הרבים זוכים בכך, ברכותיהם מתקיימות, בורא עולם מרעיף עליהם שפע טובה וברכה. הבה נימנה עליהם ונזכה גם אנחנו!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשטיט (אריאלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

ראש הישיבה הבין את פשר הסיור, אך לא התכוון לוותר. 'איני מבין מה בעיניך', סח כמייתמם, 'הלא יש לך היסטוריה בלימוד הגמרא, אתה מבין בתחום. איני מציב אותך בפני קבוצת גאונים בכירים, אלא מול קבוצת אנשים שזה עתה עושים צעדים ראשונים. בוא ותהפוך למגיד שיעור עבורם!' - כמעט התחנן ראש הישיבה...

'מה פתאום?' - השיב אהרן ומשך בכתפיו, 'נו, באמת. באתי להיות מנקה. יש את המשרה - מצויין, הבה אתחיל. אם המשרה כבר נתפסה - הנח לי ואלך לחפש פרנסה אחרת. לשמש מגיד שיעור? אני?!'

'כן, אתה. אתה האיש. באת הנה בדיוק בזמן. אל תספר לי סיפורים... באת הנה להציע את עצמך לעבודה - כי אתה זקוק לכסף. הנה לך עבודה, ומשכורת בצידה. בוא תשמש כמגיד שיעור! אתה נראה לי מועמד מתאים מאוד!'

אהרן הפך נבוך. אכן כן, הוא זקוק לכסף, אך לא התכוון לחזור להיכל הישיבה, לא ללמוד ובטח שלא ללמד! האומנם? הוא ישמש כמגיד שיעור?

'תראה', אמר לו ראש הישיבה, 'אם תתקשה במשהו - אני כאן לעזור לך, להכין שיעורים, להשיב לשאלות, לסייע לך להבין וגם להסביר. כמובן - גם משכורתך תשולם על ידי, מדי חודש בחודשו. הנה לניקיון, אותו יוכלו לעשות אחרים. מגיד שיעור - זה תפקידך, זו משרתך, עלה והצלח!' - אמר ראש הישיבה ולחץ את ידו בחמימות...

תוהו ונבוך, נאלץ אהרן לחפש פינה שקטה, להחליף לבגד רבני הולם, ולשוב תוך שעה קלה להיכל הישיבה - לקבוצת התלמידים המתמנה לו. 'נסה, נראה...' - הרבה בעגמיות מה, לא העלה בדעתו שיש סיכוי...

ביום שלמחרת, כבר עמד אהרן בבית המדרש, נושא שיעור מרתק. ראש הישיבה עמד לימינו ותמך בו, יישב את מה שמורכב וסייע לו בהסברה. בהתפתחות יוצאת דופן, מהרגע בו הציע את עצמו כמנקה ועד שזכה בקבוצת תלמידים שומעי לקחו המחוברים אליו והוא להם כדמות מאירה - לא עברו אלא שבועיים ימים...

מאז, חזר אהרן להתענג על מתיקות התורה, עלה ונתעלה בה. בהמשך התחנן, הפך למרביץ תורה נערץ, וכיום משמש הוא כראש כולל חשוב כאן בארץ. נקל לשער את גודל הכאב אם נפשו היתה נאבדת בתהום הניקיון, והיה ממשיך לחיות את חייו כגוי לכל דבר. אך ראש הישיבה זיהה בזמן אמת את הנפש שלפניו, ופעל ברגעי הזדמנות להציל נפש ישראל מכיליון רוחני!

סיפור מדהים זה, אותו סיפר המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, מאיר אלוהים בזהירות על ההזדמנויות שיש לכולנו. כמה כולנו נתקלים בנפשות תועות ותוהות, כמה לכולנו יש הזדמנויות למכביר לתפוס עוד נשמה יהודית, לזכות עוד אדם, להעניק מימד רוחני לחייו של יהודי מבולבל. זה קרוב אלינו כל כך, צריך רק להיות דרוך, לפקוח עין, לזהות הזדמנויות.

ומי שזוכה - אשרי לו ואשרי חלקו, זהו מזכה הרבים אמיתי. יהודי שתופס יהודי אחר, יהודי שמזהה הזדמנות לפעול כדי לקרב יהודים, יהודי שזוכה לעשות משהו כדי להעניק ליהודי אחר טעם במצוה, רצון להשתפר, חיזוק ביראת שמים או טעם מתוק של דף גמרא - אין לשער ולתאר עד כמה גדולה זכותו, אי אפשר לדמיין לאן הוא יוביל.

ואז - הוא זוכה, בגדול. זיכוי הרבים זו הדרך להידבק באמת בבורא עולם, לפעול להגשמת הייעוד של הפצת קידוש שם שמים בעולם. ולכן, דבר זה מזכה בהבטחה הכבירה לזכות לקרבת ה', ובברכתו הטובה בכל מעשי ידינו!

משחק גורלי במיוחד...

ישיבת 'אש התורה' בירושלים, שעת ערב מוקדמת. על דלתו של ראש הישיבה - הגאון רבי נח ויינברג זצ"ל, נקש בחור לא צעיר, מהפנים החדשות יחסית בישיבה המפורסמת. עם כניסתו החדרה, הושיט יד חמה לראש הישיבה, ביקש להיפרד ממנו בתום כמה שבועות, בהם ישב בישיבה וטעם מצוף התורה...

אך לא איש כרבי נח ויינברג ימהר לוותר על נשמה יהודית שבאה בהיכלו, וכבר זכתה לטעום מחיי התורה ולהתענג בין סוגיותיה. ידו של הבחור נותרה תלויה באוויר, ורבי נח קרא לו להתיישב ולשוחח. 'אמור לי, מה קרה יקירי? מישהו פגע בך? התנאים לא מספיק טובים? האוכל, החברותא, אולי שעות הלימוד ארוכות מדי עבורך?' - שאל ראש הישיבה בנועם.

'הכל מושלם, ואני באמת מודה לראש הישיבה על האירוח החם!' - השיב הבחור בחיוך רחב, 'אבל, ראש הישיבה כנראה לא יודע, שאני אלוף ישראל בשחמט. מספר אחד במשחק השחמט בארץ. עתה עומדת להיערך תחרות בינלאומית רבת יוקרה בארצות הברית, ואני רוצה לנסוע ולהתחרות בה, מי יודע - אולי אהפוך להיות אלוף העולם!' - קרא הבחור בעיניים בורקות...

'ואוו!' - קרא ראש הישיבה בהתפעלות. 'אלוף הארץ בשחמט שהה כאן אצלי, במשך כמה שבועות, ואנוכי לא ידעתי!' - פער עיניים מתפעלות. 'אני ממש נפעם ממך, מנחישותך, מכישוריך. הלא ברור שלא אותר בקלות על כישרון כמורך!'

הבחור חייך במבוכה, כרומז שאין מה לנסות לשכנע, כשראש הישיבה מנצל את הרגעים הספורים למחשבה זריזה ומאומצת, לפתרון השאלה איך ניתן לשכנע את הבחור לוותר על תהילת עולם, ולבחור בתהילה רוחנית קסומה פי כמה. הלא הבחור כבר התקדם כברת דרך, הוא כבר עושה חיל בעולם התורה, לוותר עליו ככה - בשביל תחרות עולמית מיותרת?

לפתע נצנץ במוחו רעיון, והוא פנה אל הבחור ואמר: 'ראה נא, אני לא הולך לוותר עליך בקלות, ולכן - הבה נעשה עסקה. נתיישב שנינו למשחק שחמט, ונקבע בינינו: אם אני מנצח - אתה נשאר בישיבה ומוותר על התחרות. אם אתה מנצח - אני מממן לך את הוצאות הטיסה לארצות הברית. סגרנו?'

'בשמחה!' - השיב הבחור ועיניו נוצצות. הלא ראש הישיבה חסר סיכוי לעומתו, בוודאי יצליח לנצח על נקלה, ונמצא שהרוויח גם את הוצאות הטיסה לארצות הברית. מה יכול להיות יותר טוב מזה?

הבחור אץ רץ והביא את המשחק, ועל שולחנו של ראש הישיבה, העמוס בספרים בדרך כלל, הוצב משחק שחמט גדול ומהודר. עד מהרה סודרו החיילים, הפרשים, הרצים והטורות איש איש במקומו ועל מכונן, והמשחק החל. 'ראש הישיבה יהיה ראשון!' - קרא הבחור, בטוח וזחוח בנצחוננו המתקרב.

ראש הישיבה הזיז חייל ועוד חייל, לפעמים יצא הרץ באלכסון או שהמלכה בחרה לקפץ מימין לשמאל. חדרו של ראש הישיבה, החדר בו נוהלו שיחות עמוקות אל תוככי הנפש, החדר בו לובנו סוגיות רוחניות כבדות משקל, החדר בו נפתחו לבבות והתעוררו נשמות - הפך לאולם של תחרות שחמט בין ראש ישיבה שבקושי מכיר את הכללים, לאלוף הארץ - גאון השחמט הישראלי...

עוד קריאת 'שח' ועוד אחת, דקה מצטרפת לדקה, והמשחק הסתיים: כנגד כל הסיכויים, באופן על טבעי, בצורה חסרת סיכוי, ראש הישיבה ניצח. הגאון רבי נח ויינברג זצ"ל, ממרומי גילו וגדלותו התורנית, הביס את אלוף ישראל בשחמט!

הבחור היה בהלם חייו. הוא כלל לא חשב על הסיכון הזה, כלל לא הרגיש שהוא נמצא בהימור. אכן כן, ראש הישיבה ניצח, ולפי ההסכם - עליו להישאר בישיבה, לוותר על תחרות השחמט הבינלאומית, על יוקרת תבל נדירה! לנתע חש הבחור כי הוא מקבל מסר שמימי להישאר בישיבה, שיד כבירה מנווטת אותו להמשיך בין כתליה, ובלב נרגש עמד בדיבורו ושקע בתורה, מותר את השחמט לשעות פנאי מזדמנות, ושוקע כל כולו אל תוך הגמרא, כשהשחמט הולך ונדחק משולי מוחו...

חלפו כמה חודשים. ראש הישיבה הרבה להביט על הבחור, לרוות נחת זכה מהנפש שהציל. ואז, ביום מן הימים, ניגש אליו הבחור ושאל את השאלה הגואה בלב כולנו: 'איך ראש הישיבה לקח הימור כזה? מנין היה לראש הישיבה את האומץ לעשות עיסקה כזאת, ולהיכנס לדו קרב במשחק שחמט מול גאון השחמט בישראל? מאיפה התעוזה להיכנס עמי למשחק, ואיך התחולל הניצחון המפתיע שהכריע את גורלי הרוחני לטובה?!' - תמה.

ראש הישיבה חייך, כרומז שציפה לשאלה הזו, והשיב: 'את האמת אגיד לך, אתה צודק לחלוטין. שנים שלא שיחקתי שחמט, ברגע הראשון אפילו לא זכרתי מי הוא זה שרץ באלכסון והאם הטורה היא זו שמתקדמת בקווים ישרים. ועדיין -

התחננתי לבוא עולם שאני רוצה להציל את גורלך הרוחני! כאב לי לאבד נפש יקרה כמותך, לא יכולתי לראות כיצד גאון שעתידי תורני לפניו יעזוב הכל רק בשביל משחק שחמט. הכאב קרע את לבי, התחושה שאני מאבד אותך ייסרה אותי, ולכן - התחננתי לבוא עולם שינהל את המשחק במקומי, שהוא יניע את אצבעות ידיי, שהוא ינצח במשחק, לא אני!

והוא הקשיב לתפילתי, שמע את אנקתי, וניצח אותך - הציל אותך. לא כי אני גאון בשחמט, אתה היית הגאון ונותרת כזה. אבל בגלל שהיה איכפת לי ממך באמת, בגלל שרציתי לזכות אותך באמת, בגלל שכאב לי לאבד אותך בכל לבי - היה בי את הכח, את העוז, ואפילו את התבונה - לנצח את אלוף הארץ בשחמט. כי זה לא אני - זו הסייעתא דשמיא הנלווית למי שרוצה לקרב יהודים, למי שרוצה לרומם נפשות מבולבלות, לחבר אותם לבוראם!

וסיפור מדהים זה, שפורסם בגיליונות 'דרשו', והציטוט מדבריו אלו של ראש הישיבה, כדאי שנראה אותם לנגד עינינו. כי לא פעם המשימה נראית מורכבת, לפנות לאדם זר? להציע לבחור מתקשה לפשט עבורו את הסוגיא? להתנדב להגיד שיעור במקום מרוחק? להפיץ מעלת מצוה כזו או אחרת? לארח משפחה לא מוכרת? - זה עלול להיראות תפקיד שגדול עלינו בכמה מידות!

אבל מזכה הרבים זוכה בסייעתא דשמיא, לא צפויה, על טבעית, יחידה מסוגה, נדירה וייחודית. בורא עולם אתו, מסייע לו, פיו כפיו, ומסיפור זה נלמד כי גם ידיו כידיו... - לכולנו יש את הכח, כולנו יכולים, כולנו מסוגלים - כי אנו לא פועלים לבד, בורא עולם פועל עימנו, מסייע לנו, תומך בנו במלוא העוצמה. הבה נעשה זאת, נגלה את האור שבקירוב יהודים לאביהם שבשמים, ונזכה להיות דבוקים באמת בבורא עולם, ולהשפיעו הטיבות מידו הפתוחה והמליאה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס